

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárjai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

„Az iparilag fejlettebb ország a ka-
vésőbb fejlettnél saját jövője képét
mutatja.” (Marx.)

No. 20. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 március 10.

Egyes szám ára 2 cent.

AZ AM. MAGY. SZOC. MUNK. SZÖV. V. KONGRESSZUSA.

Ez idei évi kongresszusunkat április hó 18. és 19-ik napjain tartjuk. A tanácskozás — szó-kás szerint — husvét előestéjén kezdődik és husvét vasárnapján folytatódik.
A kongresszus színhelye: Newark, N. J., 20 West St. (Plaveczy-féle terem.)
Felhívjuk a szervezeteket, hogy küldőtteiket a lehető legrövidebb idő alatt válasszák meg. **Pontosnak tartjuk, hogy minden szervezet a saját kebeléből válassza meg képviselőit.**
Indítványok legkésőbb két héttel a kongresszus előtt beküldendők.
Minden szervezet, mely megalakulását leg-alább két héttel a kongresszus előtt bejelentette, jogosult két képviselő kiküldésére. (Szabványos szervezetnek legalább hét tagból kell állnia.)

Elvtársi üdvözléssel
a Központi Vezetőség.

A kongresszus ügyrendje:

1. A tárgyalásokban csak küldöttek és a vezetőség tagjai vehetnek részt. Szavazati joggal bírnak a küldöttek, a szövetség üzleti vezetése-re vonatkozó ügyek kivételével a vezetőség tagjai és az ellenőrök.
2. Szóhoz jelentkezni csak írásban lehet. A jelentkezők sorrendben kapnak szót.
3. Az ügyrendhez szólók soron kívül beszélhetnek.
4. A szószaki lajstrom lezárására vagy a vita bezárására vonatkozó indítványok mellett és ellen csupán egy-egy szómonk beszélhet.
5. Az előadók egy fél óra hosszat beszélhetnek a vitában résztvevők kivétel nélkül 10 percig.
6. Egy szómonk egy tárgyhöz csakis kétszer beszélhet.
7. A vezetőség tagjai a szükséghez képest bármikor beszélhetnek, de szintén csak 10 percig.
8. Határozatokat a kongresszus egyszerű szótöbbséggel hozhat. Szavazat egyenlőség az indítvány elvetését jelenti.
9. Az elnök az igazoló jegyekkel rendel el a szavazást, azonban 5 küldött indítványára névszerinti szavazást rendel el. Ily esetben egy szervezetnek csak egy szavazata van.
10. A napirend egyes pontjaihoz indítványt csak öt küldött hozzájárulása után lehet tárgyalás alapjául elfogadni.
11. Indítványozók 10 percig zárszóval élhetnek.

A LEGSÖTÉTEBB PHILADELPHIÁBÓL. — Csendélet a bírói kerületekben. —

(B.) A községi választás előestéjén történt. A philadelphiai szervezet magánhelyiségében két elvtársunk P—r és N—k dolgoztak, hogy a helyiséget lakhatóvá tegyék. Az egyik a szemetet hordta, a másik fejjel dolgozott. A gyerekek az utcára hordott papírokat ősi szokás szerint meggyújtották és a philadelphiai rendnek egyik Parrish St.-en posztoló őre csakhamar feltűnt a láthatáron. Szóba akart állni N—k elvtársal, azonban N—k az angol nyelvet nem bírta, nem értette, mit mond. És a rendnek buzgó őre teketória nélkül letartóztatta. P—r lejtett, megkérdezte, miért tartóztatta le N—k-ot s melyik station-re viszi? Hogy P—r minden kétséget kizáró meggyőződést szerezhesen, a nekivadott rendőr őt is elfogta s néhány perc múlva a rendőrökcsiben elmélkedhettek a szent személyes szabadságról.

P—r elvtárs felesége gyöngye, beteges asszony. N—k elvtárs pedig tisztában szenvedett. Tehát mindenáron ki akartuk őket hozni a jából még ugyanaz este. Utánajártunk, hol vannak s biztosítottak akartunk letenni, hogy másnap a tárgyaláson megjelenjen. Azonban a rendőrtisztviselő nem volt hajlandó bairt elfogadni, de tanácssal szolgált. Kiállít egy ívet, ha találunk egy magisztratot, ki aláírja, egy óra alatt a foglyok szabadon lesznek. Kerestünk kezdünk egy magisztratot. Csak hogy a választás előestéjén magisztratot találni nem lehet. Kortesuton vannak, vagy a pártkörökben szövik a terveket. Nem volt más hátra, mint felmenni a Republican Club-ba. S ott tényleg volt magisztrat dögvél. Lehívtunk egyet. A tárgyalás rövid volt de tanulságos.

A magisztrat: Szavazók vagytok?
Mi: Igen.
A magisztrat: Melyik kerületben s hol lakotok?
Mi: Itt és itt.
A magisztrat: Az nem az én kerületelem s így rá nem szavazhattok, keressetek egy másik magisztratot.
Mi: De hol keressünk mi most másik magisztratot?
A magisztrat: Eh, go the hell.

S azzal a faképnél hagyott, mint szent Pál az oláhokat.

A rendőrállomáson hozzánk csatlakozott egy ifjú rendőrkuvasz. Majd ő felszimatol egy magisztratot. És elvitt bennünket a Darien és Colowhill utcák sarkára egy politikus ájris osztriga szalonjába.
A rendőrkuvasz — Joe Greennek hívják a dicső ifjút — elővette a szalonost. „Say, Jack vagy Jim vagy mi a neved. Egy Joe Green nevé szavazó be van csukva s holnap nem szavazhat. Itt az iv, irasd alá valakivel. A jó ájris kapja az ívet, fut vele a Republican Club-ba s lehívja — ugyanazt a magisztratot, ki bennünket félórával azelőtt a faképnél hagyott. „Hamar ird alá ezt az ívet, ez szavazó és szükség van rá.” A magisztrat már kezdte a nevet kacskaringózní, mikor véletlenül megpillantja a nevet. „Te, szól a politikus ájrishez, ez nem Joe Green, hanem N—k és P—r. You are a goddam fool.” Azzal otthagya az ájrist is, ki majd sóbálynynyá változott.

Éjfél után találkozott egy ügyvéddel, ki ismeretségben volt a bírókkal s akinek sikerült egy bíró aláírását kicsikarni. N—k és P—r éjfél után 3 órakor otthon voltak. Másnap elítélték őket minden kihallgatás nélkül 23 dollárra. S miért ennyire? Mert a megmozgáskor 23 dollárt találtak P—r és N—k birtokában.
A bíró egy óra múlva, miután egy „szavazó polgár” érkezett vele privátim, leengedett a büntetésből 10 dollárt.
És — óh rut halálanság! — mi még most sem akarjuk tisztelni a törvényeket s behuny szemü baktereit, kik fölül állnak párterdeken és emberi gyöngéségen!!!

Ez pedig a választás után történt. Egy szép napon a fönt említett Joe Green, egy reményteljes ifjoc, a tizedik utca és Ridge Ave. közt levő konstabler-hivatalból megjelent két konstablerrel M.-né asszony lakásán, a Gedeon St.-en. Valami írást mutatnak nekik, beszéltek baírról, warrantról, de legfőképp aprópénzről. Másnap M.-ék engem hívtak tolmácsnak.

A Constable-Office-ban aztán megtudtam, hogy M.-né ellen elfogatói parancs van kiadva, melyet Joe Green biztatására M.-ék egy volt burdosza kért ki ellene. A vád: assault and battery. Biztosíték 500 dollár. A legtermészetesebb kérdés az volt, hogy ha itt az elfogatói levél, miért nem fogatosítják? Mit akarnak? A chief clerk előállt vele: Ha M.-ék az ő költéseiket fedezik, az elfogatói parancsot megsemmítik. M.-ékat felvilágosítottam, hogy az elfogatói parancs tényleg ki van állítva, azonban az egész nem egyéb, mint egy pár gazembernek zsarolási kísérlete. Ha nem akarják magukat megszaroltatni, egy nincis más hátra, hogy ők teljesítsék, amire az elfogatói parancs jogosítja őket (— ha ugyan merik) s rögtön megtenni a vádat ellenük malicious arrest miatt.

Azonban melyik munkásnak van most pénze pörökösítésre? Mig én ez ügyben tovább jártam, a constablereknek sikerült 3 dollárt kicsikálni M.-éktől s a vád, a parancs, a bail stb. elosztot, mint a buborék.
Azt a derék bírót pedig, kinek elfogatói parancsát 3 dollárért meg lehet semmisíteni, John O'Briennek hívják.

Kerekítsük ki a képet. Sz.-nének, egy nagy asszonynak eladott a többször említett Joe Green néhány rézgyűrűt vagy mit 16 dollárért arany gyanánt. Az áldozat kereste az ügyes kereskedőt s egyszer ráismert az utcán. Elfogatta. Azonban Joe Green nem azért Joe Green, hogy börtönben üljön. Ki volna akkor a rendőröknek kuvasza a magyarok között? Fél óra múlva kint volt, az asszonynak megítélték 2 dollárt s mehetett panasza a 14 dollárért ahova akart.

Ezek pedig történtek Philadelphiában, a „tisztá” Roosevelt adminisztráció második terminusában, hol a bírák és csirkefogók közt legfeljebb az a különbség, hogy az egyiknek John, a másiknak Joe a neve.

A francia forradalom nem volt — „forradalom”; nem volt felszabadítás; csak privilegium átutalás volt; a szociális elnyomatásnak átugrása a nemesség kezébe; megteremtette a rettenetes kapitalista társadalmat.

Octave Mirbeau.

Ha van a világon olyan nyomorult ország, hol nem élhetünk anélkül, hogy gonosztevők ne legyenek, hol a polgárokat gazembereké teszi a szükség: ott nem gazembereket kell felakasztani, hanem azokat, kik őket gazemberekké tették.

Rousseau.

A TERMÉSZETES KIVÁLASZTÁS.

Irta: Páy János.

A rendkívüli siker, melyet Darwin tanai oly aránylag rövid idő alatt elértek, még egy másik körülményben is találják magyarázatukat. Amikor Darwin sok vonakodás után 1859-ben nagy művével végre előlépett, nemcsak azon igyekezett, hogy a fejlődést általánosan megvilágítsa és megokolja, hanem egyúttal arra is törekedett, hogy megmagyarázza, mi utómódon mehetett végbe a fejlődés.

Nem csak azt akarta kimutatni, hogy fejlődés végbement, hanem azokat a törvényeket is megvilágította, amelyek szerint a fejlődésnek végre kellett mennie.
Darwin ezt azon tanával magyarázza, melyet a saját elnevezése után: a természetes kiválasztás tanának neveznek. Gyakran és nem is egészen jogosulatlanul nevezik ezen tant magát a voltaképeni darwinizmusnak, amennyiben ennek a tanak a zseniális kitépése tényleg Darwin érdeme, míg a természetes fejlődés tanát már Darwin előtt is ismerték, azaz sejtették Goethe, Lamarck, Oken és mások.

Darwin tana a természetes kiválasztásról a következő elven alapul:

Ahol csak élőlényeket szemlélünk, mindegyik egy érdekes tényre bukkanunk. Egy rövid és talán szóval alkalmazkodásnak nevezhetjük ezt. Különösen az állatvilág példáin lehet akár minden gyermekkel megértetni, hogy mit értünk ezalatt. Mindenütt mutatkozik az a tény, hogy az állatok ugyanazon színeik, mint az a hely, ahol élnek. Színükben alkalmazkodtak tartózkodási helyükhöz. Itt áll egy fa. A levelei zöldek. Ezek a zöld leveleken egy jelentékeny számú apró állatocskák él és valóságilag feltűnő, hogy ezek közt is a zöld szín uralkodik. Itt ül pl. egy leveli béka. Színe éppen olyan zöld, mint az a levél, amelyen ül és nagyon is meg kell értenünk szemünket, hogy ezt a zöld legényt észreveggyük. Ugyanazon a fán, egy másik levélen ragódik egy kövér hernyó, amely szintén zöld. Nem messze tőle egy oly lefektűtű mászik, hogy zöldebbel el sem képzelhetjük. A zöld fűben zöld sáskák ugrándoznak. Egy fényes zöld fuonc tokolodik a zöld szájak közt. A közelben egy patak van, körülveve kákvál. Ott rejtőznek el a zöld békák. Mögötte egy möhhal bentől fal körül zöld gyíkok szaladgálnak.

Mindegyike eme felsorolt tényeknek nem más, mint alkalmazkodás esetei. Itten a zöld színhez, máshol pedig egy másik szín képezi az alapot. Barna tarlókon, barnás földeken, sárgásbarna homokos vidéken barna a tengeri nyúl, a pacsiirta és a homokbogár. Vörösbarna fák között az erdőben vörös a róka, a szarvas, az őz és a mókus. Északon, hol állandóan fehér hó fekszik, él a hóhéher jegesmedve, a fehér nyúl, a csüllög és hóbagoly. Minálunk is fehér lesz a vörösbarna hölgymenyét, melyet a tél bepopogtat. Ha dél felé megyünk, az afrikai sivatagba, ahol a talaj sárga, egyszerre csak sárga állatokkal találunk. Sárga az oroszlán, skorpíó, a kigyók és sárgásbarna a teve. A tropikus őserdőkben, agyonyörű aranyzöld levelek és tarka virágok között tanyáznak a papagályok, részint szintén zöldek, részint tarkák, de hiszen ezrivel hozhatnák fel ilyen példákat.

Ezideig csak a színről beszéltünk. Az alakra nézve is halonlóképpen áll a dolog. Tömege-ten apró állatocskák az összetévesztésig hasonlít bizonyos tárgyra, amelyeken tartózkodnak. Vannak pl. szöcskék, amelyeket vandorkabocáknak neveznek, melyek az összetévesztésig hasonlítanak nemcsak színben, hanem alakra nézve is, egy félig elhervadt falevélre. Amott van egy cincér, amely annyira hasonlít egy faghoz, hogy teljesen elkerülheti figyelmünket, ha egy olyanon ül.

A levelpillangó, mely Sumatra szigetén él, a szárnyak alsó végén olyan színű és azok alakja is olyan, hogy mindenki egy igazi falevélnek nézhetné. Egy bogár Madagaszkar szigetén annyira utánozza a fekete-fehér színt és a csiligrán alakját, melyen tartózkodni szokott, hogy vexir-képekhasználhatónak a „hol van a macska” mintájára. A szilánkos hal egész testén olyan rongyos, hogy tengeri növénynek nézhetnők. Ezeket a dolgokat a végzettségig lehet szaporítani.

Nem nagyon kell megerőltetni már most gondolkodó-szervünket, hogy arra a következtetésre jusunk, hogy az alkalmazkodásnak ez a fajtája bizonyos célt szolgál ezekre az állatokra nézve. Előnyt nyújt nekik a létért való küzdelemben. A nagy háztartásban e földön egy folytonos vad küzdelem folyik. Tömege-születnek állatok és mindegyik élni akar. Az egyik állat felemészti a másikat. Az erősebbik diadalmaskodik, a gyenge, védtelen pedig elpusztul. Ezt az örökös harcot a létért való küzdelemben. Ebben a harcban résztvesznek mindazok a példaképp felsorolt állatok:

és 2-ik (Idalona)

ESEMÉNYEK.

A RENDŐRFÖNÖK ÉS MERÉNYLŐJE. — KI AZ ANARCHISTA? — GYERMEKHALANDÓSÁG ÉS ELMEBETEGSÉGEK. — KÜLSŐ ELLENSÉGGEL FOLYTATOTT HARC KEDVEZŐBB, MINT A BELSŐ OSZTÁLYHARC. — A KERESZTÉNY SZOCIALIZMUSNAK „FEJLŐDÉSE”. — GYÁROSÉK NÉGYSZEM KÖZT.

Shippy, chicagói rendőrfőnök megöletéséről a következőket írja egy chicagói elvtársunk: „A chicagói munkanélküliek nagy gyász érte. Megöleték Shippy rendőrkapitányt. Az eset minket annyiban érdekel, amennyiben ő volt az a hérosz, aki a minap az éhező munkanélküliek ellen attakot vezényelt....
Ma már ott fekszik kiterített hullája a kapitalizmus lelkiismeretlen eszközeinek, amely méltán fájjalja azt a vesztéséget, mely a „nagytehetségű” és „kötelességtudó” hivatalnokokkal és kivánatos polgárral érte. A munkásság sem fogja egyhamar elfelejteni a derék férfit, különösen azok, kik még ma is fejükön hordják néhai hatalmának nyomait. Emlékezzünk hát meg mi is róla. Megérdemli!...
A nagy férfiú elleni merénylet első és természetes következményeképpen hajtóvadászatot rendeznek az anarchisták ellen, mindenáron anarchista-összeesküvése akarva visszavezetni az esetet. Hat személyre szerencsésen sikerült is ráfogniok, hogy büntársai Auerbach Lázárnak, a husz éves fiúnak, aki Shippy életét kereste s a saját halálát találta meg. A hat főből álló zsákmányt persze rögtön árthatatlanná tették, nehogy eszükbe jusson veszélyeztetni a hazát és magántulajdont. A gyanúsítottak között van a husz éves Isadore Maron is, aki a halott merénylő hűgának kijelentése szerint résztvevő fivérének tanulmányában.

Hogy mennyire terjed a nyárspolgárok vak rémülete, bizonyítja a rendőrség azon szándéka, hogy minden anarchista irodalmat, a melyre csak szert tehet, elkoboz, feléget és szétrombol.
És még ők beszélnek anarchiáról!
Az amerikai anarchisták egy igen jelentékeny tagja, Emma Goldman, Springfieldben, hol előadást tartott a chicagói esetre nézve, a következő nyilatkozatot tette:

„Valóban teljes képtelenség! Valaki leö egy másikat, vagy megátmadja azt és a merénylő mindig 'anarchista'. Jótálok érte, hogy az az ember, akit Shippy megölt, nem volt anarchista. Mi az ilyesmivel nem foglalkozunk és nem is fogjuk pártját ily dolgoknak.”

Halál és pusztulás, testnek és szellemnek elsatnyítása járnak a kapitalisztikus termelés nyomában. Igen jellemző ezek közül a tünetek közül a gyermekhalandóság és az elmebajok óriási szaporodása.
A gyermekhalandóság éppen a munkásosztálynál hihetetlen mérvet ölt, mely gyenge, túleröltetett szülők gyöngye gyermekeket hoztak létre, mert az anyák a gyárakba sietnek s kicsinyeiket felügyelet nélkül otthon kénytelenek hagyni — hogy otthon maradjanak vagy a gyermekek a házon kívül való ellátásáról és neveléséről gondoskodjanak, ahhoz hiányzik az anyagi erő. Ha tehát a munkáscsalád halandósága oly jelentékenyen haladja meg a más osztálybeliéket, ugy ez — mint Shippel mondja — nem jelent egyebet, mint hogy a társadalom megtagadja a munkástól a szükséges életfeltételeket. És ez az állapot időről-időre hihetetlen következményekre vezet. Így észrevettük, hogy ellenségtől megszállott városokban a gyermekhalandóság csökkent. Miért? Ha az ellenség a kapuk előtt van, ha az élmi szerek szállításában zavarok állnak be, ha a gyárak bezárulnak, — akkor a halálnak annál erősebben kellett volna pusztítania. De a társadalom ezen ritka esetekben tudására ébred a birtoktalank óriási kötelezettségeinek: talán rendszeresebben juttatja a népességnek az életfenn-tartás eszközeit is, de az ipar szünetelésével mindenesetre visszaadja az anyákat gyermekeiknek és a képzeltetők legkedvezőtlenebb külső körülmények dacára is a munkáscsalád így egy ideig előbbi életküzdelmeitől kissé megszabadul, melyeket az osztályharc mért rá. A tökével való osztályharc súlyosabban nehezedett a proletáriátusra, mint a külső ellenséggel folytatott háborúk. — A csekélyebb gyermekhalandóságot, mely Angliában a hetvenes évek végén beállott, mint már többször azelőtt akkor is az anyák munkanélküliségével hozták kapcsolatba a legkiválóbb statisztikusok és orvosok. A teljes munkanélküliség és kereset-hiány jobbnak bizonyult, mint a mai munkaviszonyok és az azok által lehetővé tett bérek.

Ugy látszik az Egyesült Államok is borzasztóan sanylik most a „békét” és a közelmúlt idők prosperitását. A gyermekhalandóság mellett ugyanis napról-napra óriási mérvet öltének az elmebetegségek is.

Tizenhárom állami elmeegógyintézetben és két büntettes elmebetegek számára való állami intézetben, ugyszintén huszonkét magánzsanatóriumban eszközölt összeírás az 1907. évre 29.093 betegről számol be, ami összehasonlítva az előbbi év 28.302 betegével 791 főnyi szaporodást jelent.

A tizenhárom állami intézet azonban csak 25.291 betegre van berendezve. Képzeltető tehát, hogy e túlszűfoltás mellett is mennyi elmebetegek nem jut hely a gyógyintézetekben.

Érdemes megfigyelni, mikép változik a keresztény szocializmus a radikális munkásmozgásmozgalom fejlődésével. Mentől jobban látja az egyház az őt fenntartó osztály romlását, annál erősebben keresi azokat az összekötő kapcsolatokat, melyek őt a felülkerekedő proletáriátushoz fűzhetnék. Ezt az által vélik aztán eszközölhetni, hogy a „keresztény” jellegből mind többet engednek s a felülkerekedő proletáriátus jellemeitől elszakadnak. Sőt már az eszmei alapokat fel is kezdik adni és a gazdasági erők irányító hatását is elismerik. Pedszte, a maguk módja szerint, ugy, hogy most a gazdasági erőknek akarnak kultusz csinálni, ahelyett, hogy azokat a munkásosztály szolgálatába hajtani segítenék.

Legújában száz angol lelkész egy nyilatkozatban kijelentette, hogy ők nyíltan a szocializmus híveinek vallják magukat. „A mi szocializmusunk” — mondják — „ugyanaz a szocializmus, mint minden más szocialistáé. Ez is a köztulajdon, a közös termelés és arányos jövedelemelosztás elveire van fektetve. Mint a keresztény hit képviselői, kijelentjük, hogy a gazdasági tanok teljes összhangban állanak a mi hitünkkel, sőt mi több, meg vagyunk róla győződve, hogy a kereszténységnek kötelessége a tanokat védelmeznie, mert azok csak logikus következményei a mi vallásunknak.”
Szép, szép. De hát a sztrájk törésre való buzditás is logikai következménye ennek a vallásnak?

A gyárosok szövetsége a következő tartalmu levelet bocsátotta ki a nagyiparosokhoz és nagykereskedőkhoz:

„Gondolják csak meg uraim, hogy egy szép reggelen arra ébrednek, hogy Washingtonban a kongresszus oly törvényt fogadott el, mely minden hatóságunk megtiltja, hogy sztrájkok vagy boycott ellenében intézkedéseket teheszenek, vagy pedig oly törvényt, amely megtiltja, hogy gyárakban és üzletekben 8 órán át hosszabb időn dolgozhassanak, vagy oly törvényt hoz, mely a tulajdonost teszi felelőssé az alkalmazottakat az üzletben vagy a gyárban ért minden balesért, vajjon hogyan érznek magukat, mindezeket hallva? Bizonyára sajnálnak, hogy nem voltak elég jól szervezve az ilyen törvények megakadályozására. Azt hiszik talán, hogy az ilyen törvények alkotmányellenesek s talán ez okból keresztülvihetetlenek? De gondolják meg egyúttal azt is, mennyi időbe, fáradságba és pénzbe kerül, amíg az ilyen törvényeket sikerül megdöntönnük. És addig is a nyakunkon lesznek ezek az intézkedések.
Vegyük például azt az intézkedést, melynek az Egyesült Államok legfőbb bírósága adott jogerőt nemrégiben s amely kijelenti, hogy a boycott nem törvényes. Ez az ítélet a boycott ellen csak egy volt lehetséges, hogy roppant sok fáradságot és pénzt áldoztunk, míg azt keresztülvinnünk sikerült.”

Ime: a kapitalisták egymásközt. Igen tanulságos kép ez, mikép találkoznak a marakodó, versenyző kapitalisták, ha közös érdekeik megkívánják s mikép áldoz nagy összeget a profitra éhes csöcselék, ha a hatóságok megvesztegetése forog szóban munkáellenes törekvések biztosítása érdekében.
Tanulsz-e belőle proletár testvér?

Amennyi fiatal elmét hódított meg tévedéseinek az egyház, ugyanannyi jövendő katonája van a fosztogatás és kegyetlenség isténének, mely a mai társadalmon uralkodik.

Emilie Zola.

A társadalmi osztályok gyűléte éppen ugy, mint a vallásgyűléte, sokkal erősebb a politikai gyűléletnél.
Bakunin.
A apró emberek pusztulásáról szóló híreket rendszeren kis betűkkel szedik.
Maxim Gorkij.

A TÁRSADALMI FORRADALOM.

— Irta Karl Kautsky. —

VII.

6. A reprodukciós folyamat szervezése.

A trustok előbb említett két termelési módszerének alkalmazásával egy proletár kormány első feladatai a termelés folytatása tekintetében még nem merültek ki. A termelés folyamata mint megújuló, mint reprodukáló folyamat nem csupán a termelésnek, hanem a forgalomnak zavartalan menetét is megköveteli. Ha megszakítás nélkül tovább akarunk termelni, úgy nemcsak munkásokra van szükség, kik a termelés megvalósítják, hanem az is szükséges, hogy a nyert anyag szállításában, az elhasznált részek és gépekben, az élelmiszerek készletében ne álljon be pangás és hogy a kész termékek is piacra találjanak.

A forgalom megakadása gazdasági válsággal egyértelmű. Vagy azért akad meg, mert tulsokot termeltek némely áruból és ebben az esetben a munkahelyek, amelyekből azok erednek nem tudnak teljes mértékben tovább működni termékeik jelentéktelen piaca folytán. Nem kapnak érte pénzt, ennek következtében hiányzanak az eszközök új nyersanyag beszerzésére, bérek fizetésére stb. De beállhatnak válságok azért is, mert némely áruból keveset termeltek, amint ez pl. az angol gyapotipar válságánál történt, melyet az Egyesült Államok háborúja idézett elő, mely alatt a gyapottermelés jelentékenyen visszaesett.

A válságok a modern termelés leggonoszabb ostarai. Megszüntetik a proletár kormány legfontosabb feladata. Ez azonban csak akkor történhetik, ha a termelésnek és forgalomnak, tehát a reprodukciónak, tervszerű szabályozása végbement.

A szocializmus feladata gyanánt rendszerint a termelés szervezését jelölik meg. Ezen feladat egy részét azonban már a tőke oldja meg, amennyiben sok, egymástól független kis üzem helyébe a termelés szervezését egy nagy üzembe helyezi, mely néha a munkások ezreit foglalja magában. A trustok oly mészire mennek, hogy egész iparágakat szerveznek. De amit egyedül a proletár kormány tehet meg, az a termékek forgalmának tervszerű rendezése az üzemek üzemek közötti, a termelők és fogyasztók közötti forgalom rendezése, mi mellett a fogyasztó fogalmát a legtágabb értelemben vesszük úgy, hogy az nemcsak a személyeket, hanem a productív fogyasztást is magában foglalja. A takács pl. a fonalat fogyasztva, productív fogyasztást vé-

gez, a darab kenyér, amit elfogyaszt, személyes fogyasztásra szolgál. Egyedül a proletáriátus az, mely a termékek ezen forgalmának rendezését keresztül viheti az üzemek fölötti magántulajdon megszüntetésével, és ezt nemcsak teheti, hanem meg is kell tennie, ha a termelés folyamatát saját vezetése alatt folytatni akarja, tehát ha uralmát fenn akarja tartani. Minden egyes társadalmi termelést végző helynek termelési képességét a meglévő termelő erők és a meglévő szükségletek alapján eszközölt számítás útján meg kell állapítani és gondoskodni róla, hogy minden munkahelynek nemcsak a szükséges munkások, hanem a szükséges munkaeszközök is jussanak és a kész termékek a fogyasztóhoz szállíttassanak.

De nem megoldhatatlan-e ez a feladat egy modern nagy államban? Képzeld el pl. Németországban az állatot mint két millió munkahely vezetőjét és termékei forgalmának közvetítőjét, melyeket az részint a termelőnek, részint a fogyasztóknak szállít mint termelési eszközöket, részint mint a fogyasztás eszközeit juttatja 60 millió ember fogyasztónak, melyek mindegyikének különböző és változatos szükségletei vannak. A feladat nyomozásának látszik, ha egyszerűsödik arra is nem vállalkozik, hogy az emberek szükségleteit felülül egy igen egyszerű sablon szerint rendezzük, azokat lehetőleg megszorítsuk és mindenkinek kaszárnyaszerűleg az ő porcióját kiösszák, tehát a modern kultúrétet sokkal mélyebbre fokozzák le! Jussunk el talán a kaszárnya vagy a fegyház államhoz?

A feladat bizonyára nem egyszerű, a legsúlyosabb valamennyi közül, melyek a proletár kormányra hárulnak, igen kemény diót kell majd ezen feltörnie.

Mindenekelőtt arra kell utalni, hogy nem lehet arról szó, hogy máról-holnapra a semmiből a termelésnek egész új szervezést hozzuk létre. Ez bizonyos fokig már ma is fennáll, mert egyébként lehetetlen volna a mai társadalom létezése. Csupán arról van szó, hogy ezt a szervezést, mely eddig öntudatlan volt és az érdekelték háta mögött nagy szenvedést és kínok, csodák és válságok által az értéktörvény hatása alatt minduntalan keresztülhatottak, tudatosá tegyék, melyben minden számításhoz jövő tényezőnek előzetes megállapítása lép a kereslet és kínálat játékának utólagos korrekciójára helyébe. A különböző munkakörök részarányosságát meg ma is fennáll, ha tökéletlenül és bizonytalanul is; nem kell azt tehát még előbb helyreállítani, hanem csak tökéletesebbé tenni és állandósítani. Miként a pénz és az árnak, úgy itt is a történelmi hagyományokhoz kell csatlakozni, nem mindent alapjaiból megújítani, hanem csak egyes pontokon kiszélesíteni, mások megszorítani és laza vonatkozásokat szorosabbakká alakítani. (Folytatjuk.)

REGÉNY.

A kozákok.

— Irta: Tolsztoj Leó.

(Folytatás.) (3)

„Barátja és annak nővére, aki valami kézimunkával foglalkozott. A lámpa világára rászárt a lány finom arcára; sok mindenről beszélgetek, de mégis kellemetlenül érezte magát. Egy hang szólalt meg lelkeben: „Nem ez, nem ez”. — Majd egy bárány gondolt vissza; amilyen a mazurkát a szép D-vel táncolta. — Mily boldog voltam az este, milyen szerelmes! És milyen fájdalommal csüggesztett érzés fogott el másnap, mikor felébredtem és éreztem, hogy szabad vagyok! Miért nem jött el a szerelem? miért nem fogott meg a kezemen a bilincselte meg a lábaimat? Nem. Nincs szerelem... Az a kisasszony, aki nekem Dubrouirnak s annyi másnak mondta, hogy rajong a csillagokért, nem volt az igazi... Ő sem... Majd azokra az évekre emlékezett vissza, amikor a mezőgazdasággal foglalkozott a csendes kis faluban, de emléke itt sem talált megnyugvást. Egy új gondolat futott át agyán. — Vajon sokáig fog-e elutazásomról beszélni? De hogy kik ezek az „ők” — arra nem tudott megjelenni. Összeráncolta homlokát s jelentéktelen, összefüggéstelen szavakat mormogott, míg egyszerre elismült homlokáról a sok ránc. Kappel ur és a hátszékben nyolc rubel emléke idézte elő e változást. Ezzel az összeggel adósa maradt szabójának. Mintha hallaná most is azokat a szavakat, amint kérte őt, hogy várjon még egy évig. A szabó kétségbeesetten nézett.

— Jó istenem, jó istenem — ismételte a szegény ember. Gondolatai tovább rohantak. A szabó emléket csakhamar elhomályosította a lány emléke. Többször gondolt rá; nem tudott tőle szabadulni. — Utóvégre mégis csak szeretett engem az a lány. Ha nőül vettem volna, talán nem maradtam volna adósa Vassiljevnek. Megjelent előtte az utolsó est képe; amikor együtt jásozott Vassiljevvel. Elvesztette a pénzt, kérte Vassiljevvel, játszanak tovább, de az hajthatatlan maradt. — Vigye az ördög! Egy évig takarékosan élek, aztán kiegészítem mindent! — Ujra szabítani kezdte az összeget, melylyel adós maradt, a lejáratott — Chevalieren kívül még Morelnak is tartozom — okoskodott tovább s mindjárt felmerült előtte az akkori é emléke, amikor azt az adósságot csinálta. Többen voltak együtt: Saska B., a szárnységéd; D. herceg és egy öreg ur. — És miért olyan megelégedettek azok az urak? és mi teszi oly vonzóvá körülöt, ahova — szerintük — bejutni bár kinek nézve is, megtisztelés. Talán amiért az egyik szárnységéd? Borzasztó gondolni is, milyen butáknak tartják azok a többi embereket; de én megmutattam nekik, hogy semmi kedvem sincs velük szorosabb barátságot kötni. Gondolom, mennyire elcsodálkoznak Andrei, ha tudná, hogy én olyan urakat is, mint Saska B. meg D. herceg tegeztem! Egyikük sem tud annyit inni, mint én; én tanítottam meg a cigányokat egy új dalra, és milyen figyelemmel elhallgattak. Ha sok ostobaságot követtem is el életemben, mégis jó ember vagyok.

Mire megvirradt, Olenin már a harmadik állomáson volt. Tehát ivott, azután Vanjutával együtt hozzá láttak a podgyászok átrakásához. Miután mindent átvittek a másik szobába, úgy érezte magát, mintha egy kéjtázas előtt állana.

Egész délelőtt azzal a gondolattal volt elfoglalva, vajjon hány verset hagytak már hátra és mennyit kell még megtenniük, hogy a legközelebbi állomásig eljuthassanak, ahol ismét teát fog inni. Egyzersmind számlálni kezdte, mennyi pénz van nála, mennyire marad, ha minden adósságát kifizeti s mennyit költött el, ha jó jövedelméből. Este felé, miután megitta teáját, kiszámította, hogy Strawropolig még az egész utnak két tizenegyed része van hátra, hogy összes adósságai megfelelnek két hónapi jövedelmének és összes vagyonának egy nyolcadával megnyugtatta önmagát, erősen beburkolódzott bundájába s ismét álmodozni kezdett. Képzeldései most a jövőkre szállt; a Kaukaszba. A jövőről alkotott gondolatai, álmai egybeolvadtak Amulattal béggel, a cserkesz aszsonyokkal, hegyekkel, szakadékokkal, borzasztó veszedelmekkel. Mindez bizonytalanul mosódott el agyában, de a dicsőség csábjá és a halál nagyszerűsége gyönyörrel színezték ki a jövő képét. Láta, mint fogja halomra ölni a hegyi lakókat emberföltötti erővel és bátorsággal, majd úgy képzelte magát, mintha ő volna az ellenség, aki függetlenségért küzd az oroszokkal. Ott vannak mellette a régi ismerősök is. Saska B., a szárnységéd, a herceg és — maga sem tudja, hogy — a szabója, sőt Kappel ur is kiveszi a részét a hadi dicsőségből. Meg volt róla győződve, hogy a hegyek, folyók között, a szép cserkesznők közelében elmulnak agyából azok a kusza gondolatok. Egy szomorú kép vegyült a szépen kiszínezett jövő ábrándjai közé s ez a lány emléke volt. Úgy képzelte őt álmodásaiban, mint cserkeszleányt, hosszú leelőző hajjal, nyúlank termelt és sokat kifejező, mely tekintettel szemében. A lány megáll az egyik hegyi kunyhó küszöbén s várja őt, amint fáradtan, porosan, véres ruhában tért vissza hozzá; szívében a dicsőség mámorával. Összeszókolja forró csókjaival, elbájosítja büvös csengésű hangjával. A lány szép, de műveletlen; vad és nyers. Majd a hosszú téli estéken fogja őt tanítani. Láta, hogy a lány könnyű fel fogású s hamar elsajátítja a szükséges ismereteket. Könnyedén tanulja meg az idegen nyelveket, a francia nyelv sajátosságait, olvassa a „Notre Dame de Paris”-t. Már beszél is franciául. A szabóját több léssel rendezte be, mint akármelyik főúri asszony. Énekel, erőteljes, szenvedélyes hangon. — Ah, milyen ostobaságok! — Felébredt álmodásaiból. Megérkeznek a legközelebbi megállóhelyhez, ismét át kell szállni egy másik szoba és borralát adni a szolgálónak; de csakhamar újra tovább szövi azokat az édes ostobaságokat: dicsőség, cserkesz nők, hírnév, szárnységédé váló kinevezése...

— De mégsem hiszek a szerelemben — mormogja. — Hatszázhetvennyolc rubel? De mennyi vagyonon van, több, mint amennyire egész életemen át szükséges volna. Különben is nem jó lesz, ha ezt a nagy vagyont egymagam költöm el; megosztom; de kivel? ... Hatszázhetvennyolc rubel a szabómnak... a többi majd magától jön.

Zavaros, ködös képek nehezdedek agyára, alig hallja Vanjusa Monoton szavát, amint a lovakat nógatja. Alomképek! ... A szán tovább sülkik, a következő állomáson újra az átszállás kellemetlenségei és azután tovább... Másnap újra kezdődik — ugyancsak az unal-

tüzelnek és vizet forralnak az emberek annyira, hogy oldalai majd széjjel repednek és ő kinjában nyújtogatja karjait, melyeket az emberek az én tengelyemhez erősítettek, s így üldözzük mi egymást akaratlanul.

— Elgondoltam, hogy majd bosszút fogok állani az embereken és egy párat, mikor kezem ügyébe akad, fölkaptam és úgy vágtam a falhoz, hogy szétmálva odaragadt. De mindig jött az elpusztult helyébe másik, és mikor láttam, hogy milyen félve közelednek felém, megsajnáltam őket, hátha ezeket is más kényszeríti arra, hogy bennünket kiozzanak; gondoltam. És tényleg nem csalódtam. Amint megfigyeltem beszélgetéseiket, rájöttem, hogy ezek a sovány, rongyos emberek, akik folyton itt izdznak körülöttem, szintén olyan üldözött, forgó kerek, mint mi!

— De hiszen ők nincsenek szíjjakkal összekötve, semmiféle tüzbeli szörny nem mozgatja őket! — szölt közbe egy gáncoskodó.

— Haj, ócsém — folytatta — tovább az óriás tudáskan — az embernek mindegyiknek van gyomra és a természet meg olyan, hogy ha a gyomrában nem tölznie, hát elpusztul. Azokat a szekeret pedig, melyekkel a gyomrukban tüzelnek, csak munka által bírják beszerézni, azért dolgoznak itt velünk közösen, szakadatlanul.

— De bátya, abban nem igen adok önnek igazat — szölt közbe egy a hallgatók közül — mert akkor annak kellene lenni a leggyomrosabbnak, aki legtöbbet dolgozik, ez pedig megfordítva van, mert éppen a legdolgoosabbak a legsoványabbak, ellenben azok, akik csak a többit lesik, hogy dolgozzanak-e, sokkal kövérebbek és nem rongyosak, sőt néha jönnek ide fényes ruhába öltözött, csodamód elhízott pocakos emberek is, fogadni mernék, hogy azok még soha nem dolgoztak, olyan finom a kezük; hát akkor azok hol szerzik be azt a sok anyagot, amivel hatalmas gyomraikat tele fűthetik, mi?

— Barátim — szölt a nagy kerék — ha mindig közbe beszéltek nem tudtuk meg semmit, egy szóval nem mondhatok meg mindent. Tudjátok meg, hogy az emberek nem olvan egyforma ranguak mind, mint a kerekék. Ezek a rongyos csontemberek, akik itt pakkolnak most össze, velünk vannak egy rangban, ha valamelyik elkopik, éppen úgy eldobják, mint közülünk bármelyikét. Fzek csak annyit tüzelehetnek a gyomrukban amennyi elég ahhoz, hogy el ne pusztuljanak, azért ezek mindig chesek és lénytelenek folyton dolgozni, hogy folyton kapjanak egy-egy keveset gyomrukba, hogy tengethessék életüket. Azok pedig, akik ezek közt futkosnak, már annyival különböznek emezektől, mint mitőlünk azok a szárnységéd, melyeket használat után megtörölve a fiókba tesznek.

Ezeknek az a hivatásuk, hogy a többit kergessék, hogy mindig sokkal többet termeljenek, mint amennyit el szabad nekik belőle használniok. Azért ezek többet rakhatnak a gyomrukba és nem kell nekik dolgozni, de ha nem eléggé üldözik a többit, őket is kidobják, mint a rossz szárnységéd; ezért aztán az ilyen emberek kegyetlenül üldözik ezeket a kerékembereket.

Azok a nagyhasú finomkezü emberek, akik fényesen felöltözve néha idejönnek szétzúzni közöttünk és a dolgozó emberek között, csak azok a valódi emberek. Ezeknek a lakásába hordanak minden terméket és ezeknek csak az a dolguk, hogy azt a sok terméket, amelyet velünk és a gépekkel előállítanak a sovány emberek, mind ők tüzelik el a gyomrukban, azért van nekik olyan nagy pocakjuk. Is csak amit elhullatnak, dobják oda ezeknek a sovány embereknek s ezek azokon tengődnek és bármennyit is dolgozzanak, soha sem kapnak a hulladékból sem eleget, azért kopnak ezek olyan gyorsan el, mint a kenetlen kerék.

— Hm — szölt közbe egy — ha így áll a dolog, akkor miért hagynak hát most magunkra mindnyáján, miért nem dolgoznak tovább? — Miért? — szölt az előbbi — Azért, mert már annyit termeltek ezek a rongyos emberek, hogy azok a nagy gyomruak nem tudják sem megemészteni, sem elraktározni, nincs hely a sok terméknek, azért most már addig nem is dolgoznak, míg a fölöség el nem fogy.

— No, hisz akkor nem kell sirnunk — jegyezte meg egy megkönnyebbülten — mert ha ez a sok éhes ember, aki még soha sem lakott jól, mind hozzá fog az evéshez, és öltözökös-hez, rövid idő múlva lesz hely a raktárakban és újra termelhetnek, ha nem is olyan örült gyorsasággal, mint eddig.

— Nem oda, Buda — szakította félbe az okoskodó a nagykerék. — Ezek az éhes emberek csak akkor kapnak enni, ha dolgoznak, ha nem dolgoznak, akkor semmit sem kapnak, mert ha akkor is chetnének, mikor nem dolgoznak, akkor sohasem dolgoznának, mint azok a nagyhasuak.

— Hát akkor miért nem dolgoznak maguknak? — jegyezte meg az előbbi — ha a saját részükre termelnének és nem másnak, akkor ilyen alkalommal, mikor tele van a raktár, csak fogyasztani kellene nekik, sőt úgy beosztanának maguknak, hogy egész életükben kevés munka mellett jól élhessenek!

— Haj, ócsém — sóhajtott a nagykerék — nagyon ostobák ám az emberek, nem tudnak ám ők úgy gondolkodni, mint a kerekék s azért sokkal rosszabb sorsuk is van! Azért mondtam, hogy ne óbégassatok, mert nekünk nem veszett

el a világ: Mi most kipihenhetjük magunkat a száraz fedél alatt, ha egy kicsit be is lép a por, vagy megrozsdásodunk is, majd megpucolnak bennünket, ha újra használni akarnak. De az emberek, akik itt agyondolgozták magukat, ki lettek dobva az utcára és ha másutt sem lesz rájuk szükség, el kell pusztulniok éhen, rongyosan, azért, mert már nagyon sok ennivalót csináltak és nagyon sok selymet posztót szöttek.

Hát hadd pusztuljanak! Minek oly ostobák, hogy másnak adják azt, amire nekik is szükségük van, hiszen mindent ők termelnek s így elsősorban az övéké, minek adják ki kezükből — szölt közbe egy türelmetlenül és mérgesen pislogott az emberek felé.

— Hiszen nem tehetnek azok arról — folytatta a nagy kerék — hogy ők még olyan ostobák! Csak legalább megértenének minket, majd felvilágosítanám én őket, de így nem tehetünk semmit, legfeljebb sajnáljuk a szegény, ostoba embereket.

És mind elkezdtek a rongyos emberek fölött sajnálkozni:

— Szegény ostoba emberek! Azok pedig nem értették meg őket. Bambán bámultak vissza rájuk az ajtóból és és szomorúan távoztak. Csak egymás között mondogatták:

— Mi lesz velünk! Mi lesz velünk!...

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVET-SÉG.

KIVETÉSI ROVAT.

Szövetségünk osztályaira a következő havi kivetés járul. Kérjük az osztályokat hogy az összeget postafordultával küldjék be.

Beteg neve.	Osztály.	Nap.	Szegély
1. Hausner József	I.	9	12.00
2. Grün József	I.	5	6.67
3. Feisztl Péter	I.	4	5.33
4. K. Horváth Zsigmond	II.	10	13.33
5. Pinka András	II.	5	6.67
6. Baumgartner Gusztáv	IV.	6	8.00
7. Gallé Béla	V.	6	8.00
8. Petruska Erzsébet	V.	9	12.00
9. Garolszky Valér	V.	4	5.33
10. Petkó Ferenc	V.	10	13.33
11. Szeremányi Gyula	VIII.	7	9.33
12. Heckmann György	VIII.	12	16.00
13. Mester Antal	VIII.	22	29.33
14. Molnár József	VIII.	17	22.67
15. Ring Pál	VIII.	4	5.33
16. Linhardt Antal	VIII.	6	8.00
17. Németh József	VIII.	5	6.67
18. Piszkor Gyula	VIII.	24	32.00
19. Buss István	IX.	20	26.67
20. Glatz György	IX.	10	13.33
21. Vámosy Mihály	IX.	8	10.67
22. Maczkó Berta	X.	7	9.33
23. Imre József	XII.	8	10.67
24. Philipszky János	XII.	7	9.33
25. Kéry Sándor	XIV.	13	17.33
26. Brender Károly	XV.	16	21.34
27. Kanyó György	XVI.	4	5.33
28. Hadik Károly	XVII.	12	16.00
29. Weisz Emma	XVII.	17	22.67
30. Szabó István	XVII.	6	8.00
31. Gelb Salamon	XVII.	5	6.67
32. Hegyi Lajos	XVII.	11	14.67
33. Zámbo Miklós	XVII.	5	6.67
34. Hübner István	XIX.	8	10.67
35. *Kanicár József	XXII.	22	24.66
36. Ferenci György	XXII.	8	10.67
37. Méhes Antal	XXII.	4	5.33
38. Bandovits István	XXIII.	10	13.33
39. Oláh János	XXV.	11	14.67
40. Veress József	XXV.	11	14.67
41. Pongráz János	XXVI.	27	36.00
42. Lakatos Sámuel	XXVI.	6	8.00
Összesen:		421	556.67

* 15 napi egész és 7 napi félszegélyt kapott.

Február havi irodai átalány	7.00
Február havi postaköltség	5.25
Int. bizottsági utiköltségek	2.31
Iroda felszerelési cikkek	1.48
December 31-én iroda költs.	1.00
Titkár változások elnök költségei	2.28
Titkár változások rendk. ülés költségei	12.00
Nagy K.-nak m. d. segítségéért	10.00
2-ik negyedévi számvizsgálás költségei	16.40
Nyomatványok u. m.: levélpapír, nyugtakönyv, utalvány, felv. iv. stb.	29.25
Összesen:	643.64

Hivatalos lapnak félvéi kalauzért 68.40
Szervezési járulék 34.20
Titkár február havi fizetése 34.20
Pénztárnok február havi fizetése 6.84

Főösszeg: \$787.28

\$643.64 fizet 668 egész és 16 féltag. Egész tag fizet 96 centet, féltag fizet 48 centet.

\$143.64 fizet 684 tag egyenlő arányban, tagonként 21 cent.

Tehát egész tag fizet \$1.17, fél tag fizet 69 centet.

Kivetés útján bejött	\$792.60
Kivetett összeg	787.28
Bejött többlet	5.32
Taglétszám m. hóban	698
Felvetetett	14
Összesen	712
Töröltetett	28

Jelenlegi taglétszám: 684

Fekete János, ideigl. közp. titkár.

Betegsegélyző Egyletek Szövetkezetének március havi kivetése \$1.00. Ügykezelő félvéi költségei tagonként 15 cent.

EGYLETI HIREK

Az Allegheny Szoc. Munk. Szerv. f. hó 14-én este fél 8 óraker helyiségében, 803 East St., szórakoztató műsorral egybekötött MARCHIUSI ÜNNEPÉLYT rendez, a szervezet helyiségének költségei fedezésére. Belépti díj 10 cent.

Az Elizabethporti Szoc. Munk. Szerv. március hó 15-én, d. u. fél 3 óraker 426 Court St., (Hungaria Hotel) NYILVÁNOS NÉPGYŰLEST tart a következő napirenddel:

- 1. A munkásközvetítő helyzete.
2. A párisi kommun.
Előadó: Tóth Imre.

A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egyl. március 14-én este fél 8 óraker, a szervezet dalárda közreműködésével NAGY SZABADSÁG ÜNNEPÉLYT rendez. Saját nagytérmben, 1500 S. 3rd St. alatt. Tanc és tombola. Az ünnepi beszédet Somogyi Mihály szervező tartja. Belépti díj férfiaknak 15c. Nőknek szabad bemenet.

A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egyl. március 15-én, d. u. 3 óraker, helyiségében, 1500 So. 3rd Street alatt NYILVÁNOS NÉPGYŰLEST rendez. Tárty: Hazafiság és sajtó. Előadó: Somogyi Mihály, szervező.

A McKeesporti Szoc. Munkás Szerv. 1908. március 15-én, vasárnap este, saját helyiségében, 149 -2nd Ave., műsorral egybekötött KEDELYES ESTÉLYT rendez. Szinre kerül a "Telefon" című boház. Belépti díj 15c. Kezdetre este 8 óraker.

Felhívás a philadelphiai szervezet tagjaihoz! A legutóbbi havigyűlés határozatából kiírólag a philadelphiai szervezet agitáló-bizottsága

RETORIKAI TANFOLYAMOT

nyit 1908. március 13-ától kezdve. A tanfolyam 12 hétig tart. Előadója Basky Lajos. A tanórak tárgyszorozata:

- 1. Bevezetés a szónoklatban. A beszédek fajai.
2. A retorika elemei. Vázlatszerkesztés.
3. A beszéd részeinek magyarázata. Képek, hasonlatok.
4. 5. 6. Bizonyítékok. A cáfolat. Szofizma. Egység.
7. Gyakorlat.
8. A vitáról.
9. Gyakorlat.
10. 11. Két szónoki remekmű fejtegetése.
12. Összefoglalás.

Felvétele jelentkezni 1908. március 13-ig lehet a tanfolyam titkársánál. Fáy Jánosnál, 825 N. Lawrence Street vagy a szervezet helyiségében 800 Parrish St.-en. Havijárulé 20c. ez alól a munkánélküliek felmentenek. Az előadások március 13-ától kezdve péntek estéken tartanak 8 órától 10-ig a szervezet helyiségében.

AZI W. W. MAGYARLOCALJAI.

American Magyar Nyomdász-Szervezet (Industrial Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hó első és harmadik keddjén este 7 óraker 8-10 N. Clark, St.

Hungarian Language Local No. 536 of the I. W. W. New Yorki magyarok oztálya az I. W. W.-nak. Gyűléseit tartja minden hó 1-6 és 3-ik szerdáján 51 E. 6th St. Titkár E. Stern, 544 E. 12th St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 óraker és minden negyedik csütörtökön este 8 óraker 607 N. 3rd St. (a Központi Kávéház elsőemeleti nagytérmben). Pénzügyi titkár Parker Leo, 948 N. Randolph st., kéhez minden az osztály érdeklő levél intézendő.

I. W. W. E. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas-és Fémmunkások csoportjának helyisége 20 West St. Plavetzky szálloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beiratási díj 30c. havijárulek 25c. Felhívjuk magy. munkástársainkat a beiratkozásra. adler Lajos, titkár

T. M. E. M. Betegséggyógyító Egylet.

Alapított 1904. április 4-én. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 óraker a Fortune Hallban, 265 5th St., Springfield, Ill. Tiszviselők. Elnök: Szivós János, alelnök: Nyilas András, titkár: Gy. Németh András, jegyző: ifj. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., pénztárnok: id. Nyilas György, ellenőr: Gy. Németh Ferenc, pénzügyi bizottságok: Bányai István és Szivós György, helyi betegápoló: Néményi Károly, vidéki: Boda Andrá, temetés rendező: Bányai István, teremőr: Kertész János, szov. ügyk.: id. Nyilas György, Sangamon Ave., Springfield, Ill.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egytelhelyisége 516 E. 6th St. Üzleti ülésait tartja minden hó első szombatján Minden szombat este és vasárnap délután vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. oszt. helyisége 1567 2nd Ave. Uj Viliág kávéház I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

III. osztály. Brooklyn magy. szoc. kör 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Titkár Karl Ste. fankó, 85 Schole St. hová minden levél intézendő. Minden hó első vasárnapján d. u. 2 óraker képzőgyűlés és minden 3-ik szombat este 8 óraker összejövetel. Gyönyörű és gazdag könyvtár a tájékozódásra.

IV. osztály. Passaic Magyarok Szoc. Kör Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a kör helyiségében. Lehető-féle saloon 182-3rd St.

V. osztály. Elizabethporti szoc. munkás Szervezet. Gyűléseit tartja a Knoll-féle Hallban 468 East Jersey st. cor. 5th St. minden 3 szombat vita vagy felolvasást. Utolsó szombaton üzleti gyűlés. Titkár: M. Oppman, 348 Insee Pl.

VI. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti ülésait tartja minden hó 1-6 szombatján és a többi szombatján vita vagy felolvasás. 20 West St. Plavetzky szalon helyiségében. Titkár Adler Lajos, 184 West St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. vezet. helyisége 805 Duane Ave. Sass József helyiségében Gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombat este 8 óraker és minden hó 4-ik vasárnap d. e. 9 óraker. 834 Albany St. Kurung elvtársnál. Titkár A. Baas 82 Welley St.

VIII. osztály. Pittsburg és Környéke Szocialista Munkás-Szervezet minden hó második vasárnapján d. u. tartja az üzleti gyűlést és minden szerdán este vita és üzleti vagy felolvasás tartatik magánhelyiségében 335 Seesh Street, E. Pittsburg titkár M. Weisz Lev. titkár L. Gross P. o. Box 385. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők.

IX. osztály. McKeesporti Magyar Szocialista Munkás szervezet saját helyiségén 426 2d St. Üzleti gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap este. Titkár M. Braun. Levelező vasárnap este. Titkár K. Rosenber 328 5th Avenue, titkár Rudw. cky Béla e. o. Titkár M. Braun. Levelező vasárnap este. Titkár K. Rosenber 328 5th Avenue, titkár Rudw. cky Béla e. o. Titkár M. Braun. Levelező vasárnap este. Titkár K. Rosenber 328 5th Avenue, titkár Rudw. cky Béla e. o.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkásszervezet. Gyűléseit tartja minden hó első szombatján, a többiekén vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 888 Mc. Allister St. Titkár: Stern M. cor. Scott and Cheoutut ut. Szervezetünket érdeklő leveleket kérem ide címezni.

XI. osztály. Cleveland Magyar Szocialista Munk. Szerv. (Hungarian Branch of the Socialista Labor Party.) vezet. helyisége 149 E. 25th St. Minden a szerv. érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hó első kedjén, 1949 W 25th St. magánhelyiségében.

XII. osztály. Hartfordi Szoc. Munk. Szerv. P. u. és lev. titkár Burger Dezső, 386 Park St. Pénztárnok Lukács János. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján 34 Elm St. S. L. P. Hall.

XIII. osztály. Philadelphiai Szoc. Munkás Szervezet Pénzügyi titkár és jegyző L. Tóth. Levelező titkár J. Tudor 825 N. Lawrence St. kéhez minden a kört érdeklő levelek intézendők. Rendes havi ülés minden hó első vasárnapján d. e. 9. kor. Kedélyes esélyi második és vita-estélyi negyedik vasárnapján tartatik meg. Gyűléshelyisége 607 N. 3rd St. Rákóczi kávéház.

XIV. osztály. Buffalo Szocialista Munkásszervezet. Levelező titkár M. Weisz 212 Tomawana St. Hová minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Erdélyi A. Gyűléshelyisége 174 Asutin St. Gyűlések, felolvasások és vita estélyek minden szerda este. Magánhelyisége nyitva minden este.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer 1439 3rd St. Összejövetelt tartja hetenként háromszor a következő sorrendben: Képző napokon ol. rethorikai előadások. Vasárnap délutánként szórakoztatásra szánt előadások. Vasárnap délutánként szórakoztatásra szánt előadások. Vasárnap délutánként szórakoztatásra szánt előadások.

A St. Louisi, Marx Károly Munkás Önképző egyet. adalárdai osztálya, daloráit tartja minden vasárnap d. e. 10-12 óráig Üzleti ülésait minden hó 2-ik szombatán. Titkár Lány Sándor 2401 N. 9th Street Minden a dalárdát érdeklő levelek ide címezendők.

A St. Louisi Marx Károly Munkás Önképző Egylet női osztálya. Gyűléseit tartja minden csütörtök d. u. fél 2-4-ig fél 3-ig.

XVI. osztály. Baltimorei Localpointi Szoc. Munk. Szerv. gyűléseit tartja minden harmadik, havi ülésait pedig minden első vasárnapján a hónapnak, délelőtt 10-11-ig a Labor Lyceumban, 1011 E. Baltimore St. Lev. titk. Ch. Varró 14 N. Curley St.

XVII. osztály. Bostoni [Mass.] Szocialista Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Üzleti gyűléseit minden hó 2-ig hétfőjén, gyűlés után vita; és minden negyedik vasárnap képző gyűlés, 1165 Tremont St. Room 1. Boston, Mass., a S. L. P. helyiségében.

XVIII. osztály. Chicago Szocialista Munkásszervezet (Hungarian Branch of the S. L. P.) magánhelyisége 698 Fulton Street. Üzleti ülésait tartja minden hó 1-6 vasárnap d. u. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Az elvtársak mindenféle ügyekben utbaigazítást kapnak. A szervezetet érdeklő értesítések Pallos Károly 16 Emmerson Avenue levelezőhöz intézendők.

XX. osztály. Cincinnati-i Szocialista Munkásszervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 1, és 3. vasárnap d. e. 9 óraker. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás az S. L. P. Sectió helyiségében 1414 Race st. hol belépti óhajló tagok jelentkezhetnek. Levelező Pál János 521 Oliver Street.

XXII. New Brunswick Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Titkár: Ur J. 256 Neilson St.

XXVI. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titkár Klein M. 516 18th Street. Oakland, Cal. Üzleti ülésait tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2-ig óraker 337 12th St. (Castile Hill) Oakland Cal.

XXVII. oszt. A Pasort Magyar Szoc. Munk. Szervezet. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, kéhez minden írásbeli megkeresés intézendő [lakik 625 Fishgate St.] A szervezetet minden hó első vasárnapján d. u. 3 óraker havi és minden 2-ik szombatján képzőgyűlést tart 3102 S. Adams Street, Berger Hall-ban.

XXVIII. osztály. Chicago Szoc. Munk. Szerv. 2. k. osztálya. Titkár Ch. Jeney 930 Clybourn Ave., kéhez minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

XXIX. osztály. Newark, O. Szoc. Munkás Szervezet Üzleti gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján képző gyűléseit minden második vasárnapján Baltimore St. 389 magán helyiségében Lev. titkár Turucz Pál Co. Cedar - Washington St. kéhez minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Botos Antal, jegyző Alsózon József.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár Jergasics János, akiehez minden írásbeli közlemény intézendő, és ki szívesen ad minden felvilágosítást. Cím: 253 Second Street, Columbus, O.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit minden hó 4-ik szombatján este 8 óraker, képző gyűléseit minden hó 2. 3. szombat este tartja a szervezet magánhelyiségében 805 East St. Titkár H. Gyékis, lakik 809 East St. hová minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

XXXII. osztály. Bridgeport Conn. Lev. titkár Sido A. Néményi, 140 Arch St. Minden vasárnap d. u. fél 3 óraker összejövetel. Rendes havi ülésait minden hó első vasárnapján d. u. 2-ig óraker tartja a Rákóczi kávéház külön termében Pine St.

XXXIII. osztály. Chicago Ind Titkár Gyurgik János. Rox 486 Üléseit tartja minden hó 1 vasárnap d. u. 3 óraker minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Szász-féle Hall-ban van.

XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munkás Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első és harmadik csütörtök este, titkár Zucker M. 4415 Woodland Ave kéhez minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők. Egyélti helyisége 2895 E. 79th St.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, Brooklyn. Üzleti ülésait tartja minden hó 2-ik keddi estjén és képzőgyűléseit minden harmadik vasárnap este 8 óraker. 5 Boerum Street. Elnök Ondik János, 16 Utica Ave., Brooklyn. Alelnök Shebál József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Heyward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnóczy Mihály, 75 Meserole St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstein, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

NÉPAKARAT

MUNKÁS BETEGSÉGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

20 West St., Newark, N. J. Az összes levelek Fekete János p. u. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig.

Intéző bizottság: Székely: Newark, N. J. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. 9 óraker: Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J.; szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J.; jegyző: Vörös József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J.; ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J. Bridgerporti Betegségélyző Egylet ügykezelője: Nagy Károly, 36 1/2 Rutger St., Newark, N. J.

Ostályok:

I. osztály New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. u. és lev. titkár: Fischer Samu 5 16 E 6th Street. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg, 608 E. 6th St. Telephone 3615 Orchard. Gyűlések minden hó első és harmadik péntek jén Helyisége 404 E. 64th St. a Hunyadi Hall-ban.

II. osztály, Cleveland, O. Elnök J. Szemenyey, jegyző Tell M. Ave. P. u. és levelező titkár Sándor István 2949 W. 29th St. Pénztárnok Borjános 2021 26th St. Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt, Hivatalos orvos Dr. Francisci, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. 85 French St. titkár: J. Kovács 44 Sommerset St. Pénztárnok Walljus Jozsef 360 Neilson St. gyűléseit tartja minden 4-ik vasárnap, 303 Neilson St.

IV. osztály. Hartford, Conn. Elnök Franc K. Knok. P. u. és lev. titkár: Schultzeiss M. 32 Grand St. hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszsig Gy. 43 York Street. Üzleti ülésait tartja minden hó 3-ik csütörtökön este 8 óraker; felolvasásokat tart minden hó 1-6 vasárnap délutánján.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Tóth S., P. u. és lev. titkár Csontos János 457 Bond Street. Pénztárnok M. Horváth 145 Insee Pl. Jegyző Gónczi Ede Orvos Dr. Stein Emil 155 2nd st. Gyűléseit tartja hó 3-ik keddi estjén.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Jegyző Mészáros János. Pénztárnok Vés József lakik 2266 Jefferson Ave. P. u. és lev. titkár Simonyi Sándor 8 Vanderbilt Ave. W. Detroit gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap d. u. 2 óraker 2132 Jefferson Ave. West Detroit, Mich.

VII. osztály. Lynn, lev. és pénzügytitkár Dobrovits András, P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Reig. Farkó lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár: Edison L. 74 So. Orange Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökön, 20 West St. Hivatalos orvos Dr. L. Weisz 237 So. Orange Ave. Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés előtt való kedden tisztviselő gyűlés.

IX. osztály. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J. alelnök Fekete Gy. pénztárnok Bus István levelező titkár Stein András, lakik 183 Broadway Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján.

X. osztály. Erie, Pa. Elnök Tóthi Béla, 548 West 19th Street. hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Stephan György orvos Dr. Akerman, lakik 4-ik 11 W. St., telephone Mutual YL1447. Bridgeporti ügykezelő Tóthi Béla. Gyűléshelyisége 831 W 2nd St. Gyűléseit tartja minden hó 1 és 3-ik szombatján este 8 óraker.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szokonya András. Pénztárnok Végyszer János. P. u. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 289 Walley St. hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Jegyző Henrik Frigyes. Számvizsgálók Nölhrer M. és Szokonya A. Gyűléseit tartja minden hó III-ik péntekjén, este 8 óraker, 101 Nassau St.

XII. oszt. Milwaukee, Wis. Elnök Horváth L., 619 3rd St. Pénztárnok Pálliszky J. 660 25th St. Jegyző Marák János, 1844 N. utóal. Ave. Pénzügyi titkár Schwartz D. Box 61 Cudahy, Wis., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Képző gyűléseit tartja minden hó 4-ik hétfőjén. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 4-ik hétfőjén este 8 óraker helyiségében Lipps Building cor. 3rd & Prairie St.

XIII. oszt. Chicago Ill. P. u. és lev. titkár Ch. Jeney 930 Clybourn Avenue, hová minden a betegségyelőt érdeklő levelek küldendők.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth 109 7th St. Pénztárnok K. Frantvain 307 Sunsect St. Jegyző A. Baan. Gyűléseit tartja minden hó 3 csütörtökön este Kodesch Károly termében.

XV. osztály East Pittsburg Pa. Elnök Gross H. p. u. és lev. titkár Székely Imre P. O. B. 243E, Pittsburg Pa. hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők; pénztárnok Rohulka János P. O. E. Pittsburg Pa. Jegyző Stéger L. Orvos Dr. Crandl, Bradlock Ave., Turtle Creek Pa. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap a délelőtti órákban East Pittsburg Turner Hallban.

XVI. osztály St. Louis, Mo. Elnök Mandel János Pénztárnok Kish György lakik 192 Miller Street, Titkár Lahman István lakik 1811 So. 11th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Ch. Weinsberg 1531 So. 11th St., rendelő órák 2-4-ig, este 7-8-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnap a Gruucz-féle Hall-ban, 1500 So. 3rd Street.

XVII. osztály Philadelphia, Pa. Elnök Tetmay P. Pénztárnok Megáll János 530 N. 19th St. P. u. titkár Tóth László 291 N. 4th St. Levelező Tudor T. 825 N. Lawrence St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján.

XVIII. osztály Hoboken N. J. Elnök Mészáros István titkár Klein Béla lakik 91 Grand Street, pénztárnok ifj. Mészáros Márton. 62 Garden St. üzleti gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombat este, képző gyűléseit minden hó 1-6 szombat estjén.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Tóth Pál, p. u. és lev. titkár Hubner I. 127 2nd St. e. o. Rieszák hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Buják János. Hiv. orvos Hajtinger Kálmán. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján d. u. 4 óraker 2nd Ave. Mulhoriz Hall-ban

XX. oszt. Bridgeport Conn. Levelező titkár Hajnos Lakoné 174 Pine St. Rendes gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 óraker, a Rákóczi kávéház, külön termében, 246 Pine St. Elnök Néményi Sándor; alelnök és pénztárnok Bajkó István 174 Pine St.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orvos István 1877a Minna St. Pénztárnok Dobronka F. 1963 Mianna St. Gyűléseit tartja minden hó első és 3-ik szerdán este 8 óraker 888 Mc. Allister St. a S. L. P. helyiségében

XXII. oszt. Manayunk, Pa., Elnök J. Kanicsar, p. u. és levelező titkár J. Janicsak, 181 Gay St., pénztárnok J. Pintér, 107 Catton St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 óraker a pénztárnok lakásán.

XXIII. Alegheny, Pa. Elnök Marossy István, Pénztárnok Deman I. Titkár Bankovits I. 1617 Charters St. Gyűléseit tartja minden hó első szombat estjén 80 East St. magánhelyiségében

XXIV. osztály. Plainfield N. J. Elnök J. Nagy. alelnök I. Horváth, pénztárnok P. Csuka, titkár D. St. Horváth P. O. B. 251 Dumellen N. J. jegyző I. Tóth. XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A Kiss P. O. Box 389. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, alelnök Lakatos József, pénztárnok Besenyődy Gy. jegyző Lakatos József levelező és pénzügyi titkár Bauer J. 850 Schuler St. kéhez az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján tartanak. Baltimore St. 889. Külön magánhelyiségben.

Bridgeporti Betegs. Szöv. ügykezelője, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágosítást kaphatnak Nagy Károly ügykezelőnél, 36 1/2 Rutger St. Newark, N. J.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a kiadóhivatal.)

HUNGARIA ELSŐRENDŰ magyar Saloon és vendéglő 263 Ninth St. San Francisco cor. Clementine St.

Bor és Sör csarnok, izletes magyar étel- és italok minden időben kaphatók. Kitűnő biliárd terem, a San Francisco-i magyarság kedvelt találkozó helye. A magyar munkásság pártfogását kéri ERDÉLYI A., tulajdonos.

„ATTILA HALL“ 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos.

Magyar Bor és Sör Csarnok. Váradi és Pukaj Gyula I. W. W. cigány zenekarának irodája.

Egy cseppet a házba egy igaz mértékkel mért, fél gallonos korsó jó WHISKEY vagy BRANDY egy hónapig is eltart. Lidába csomagolva az ország bármely részébe elküldöm saját felelősségemre 1.50 ért H. J. FRIEDMANN szeszestall kereskedő 374-76 GRAND Ave. Chicago, Ill.

Péter Lajos „Rákóczi Hall“-hoz czimzett Vendéglő, Kávéház és Etterme. — 4-ik utca 197, New York — AJANLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitűnő italok. Kitűnő italok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre. A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyűlésközi helye. Különféle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY 529 East 5-ik utca, Avenue A és B között, New York.

Katolin János FÉNYKÉPÉSZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BARMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendelkeznek KÉSŐBB is. Nagyobbtitkos, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 28 drb. 25. Kérem a magyarok pártfogását.

A. GROSSMANN MOSÉ-INTÉZETE 738 E. 9th st. N. Y. A ruhát elhozhatja s készen házhoz szállítja.

MAGER LÁSZLÓ MAGYAR étterem és kávéház 3729 S. Halsted St. CHICAGO, Ill.

A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye Jó étel- és italok. — Tiszta szobák. — Felvilágosítással szívesen szolgálunk. Az elvt. pártfogását kérem.

Bevandorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tisztas jutányos árú SZOBÁIT ROSTASSY REZSŐ 513 E 6th St. a „Népakarat“ szerkesztőségével szemben. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyar országból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTEREM ÉS KÁVÉHAZAM a magyarnyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss étek. — Hazai biliárd asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen meghívhatóság.

Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipők ones árban kaphatók a UNION SHOE CO.-nál Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzsállító és váltó-intézet Főútlel 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház.

PENZT a legelőcsöbhan és legho gyorsabban küld az O-harab. Penz- zása végett elhelyezk és a betéti könyvet rövid időn belül kiközös. Nemkülönbhan az O-harabban, árvaszé- nél, takarékpénztárnál, vagy magán- sornál elhelyezett összegre, budape- pesti irodám után díjtalanul kiközös- tetem. Jogi, háztartási, katonai, telek- ügyi, megítélésért számitok csekély díjat. HA JOJEGYVEKET Európába és É- rőpöböl Amerikába a legjobb hájka- adók el az utasokat személyesen ká- renm el a hajóköz. CSOMAGOKAT az O-haraból ká- zotok vagy az szállítók. OKIRATOK szakszerben és